

Nagrody i kary w wychowaniu dzieci

Data dodania: 2010-03-09 15:48:21

Autor: Agnieszka Kowalska

Artykuł na temat nagród i kar w wychowaniu dzieci może być przydatny na spotkaniach z rodzicami uczniów jako np. wstęp do dyskusji lub pogadanki na temat różnych metod wychowawczych oraz ich skuteczności.

NAGRODY I KARY W WYCHOWANIU

Jednym ze sposobów wychowawczego oddziaływania na dzieci jest stosowanie **nagrody i kary**.

Józef Koziński posługuje się pojęciem „wzmocnień pozytywnych i negatywnych”[\[1\]](#). Uważa, iż odgrywają one główną rolę w sterowaniu zachowaniem człowieka.

Sterowanie pozytywne polega na „pobudzaniu, ustalaniu i modyfikacji zachowania za pomocą wzmocnień pozytywnych, takich jak bodźce konsumpcyjne, uznanie grupy czy uczucie przyjaźni i miłości. Z licznych badań psychologicznych wynika, że jest to najbardziej skuteczna i jednocześnie dość humanitarna metoda kierowania ludźmi. Mimo to zbyt rzadko wykorzystuje się ją w działalności praktycznej. We współczesnej cywilizacji naukowo-technicznej nagrody nie są głównym regulatorem zachowania, głównym regulatorem zachowania są często kary”.[\[2\]](#)

Sterowanie negatywne to druga metoda inicjowania, utrwalania czy modyfikacji zachowania człowieka. Polega ona na „stosowaniu wzmocnień ujemnych, takich jak deprywacja pokarmowa, kary pieniężne, przymus, represje, złe stopnie szkolne, odrzucenie przez grupę społeczną, nienawiść demonstrowana przez otoczenie. Tego rodzaju bodźce nazywa się w psychologii karami. Kara jest niepożądanym, awersyjnym skutkiem działania, który został celowo wprowadzony przez ludzi po to, aby wyeliminować zachowanie dewiacyjne i aspołeczne”.[\[3\]](#)

„Kara w rozumieniu pedagogicznym powinna pełnić funkcję korektywną i profilaktyczną. Celem jej ma być poprawa wychowanka, dlatego też powinna ona budzić w nim wiarę we własne siły i możliwości rekompensaty. Jako metoda wychowania spełnia ona swoje funkcje, jeśli jest stosowana świadomie, konsekwentnie i jeśli ma przy tym związek z popełnionym czynem, tak, że wyzwala poczucie winy z jego powodu, zapoznaje dziecko z jego konsekwencjami oraz uczy odpowiedzialności i przewidywania rezultatów swojego postępowania,

a także wywołuje chęć zmiany dotychczasowego zachowania się”[4].

Aby kara mogła spełnić rolę pozytywną, należy przestrzegać pewnych zasad. Powinna być dostosowana do czynu i związana z nim, proporcjonalna do winy, uwzględniająca indywidualność, wiek oraz motywy postępowania dziecka. Rodzice czy wychowawcy są obowiązani do konsekwencji i jednomyślności w karaniu, umiarkowania, stopniowania kar w zależności od doniosłości przewinienia[5].

Kara nie powinna stanowić ani zemsty, ani odwetu czy okupu. Niepożądane jest również stosowanie kar, które mają na celu ośmieszenie i poniżenie dziecka. Niestety w praktyce wychowawczej wiele miejsca zajmują jeszcze kary niepedagogiczne. Należą do nich: poniżanie dziecka, ciągłe wytykanie wykroczeń, strofowanie, zawstydzanie, pogrożki, oziębłość, zbyt silne nagany, kary cielesne, pozbawianie rzeczy, do których dzieci mają prawo, grożenie przyszłymi karami.[6]

Kary wywołują często niepożądane skutki...

Dostęp do pełnej treści możliwy po zalogowaniu.

Literka.pl Literka.pl